

Výklad k předmětu Český jazyk - předložky s,z Odučeno v projektu DUM

Předložky s a z ve výslovnosti často nerozlišujeme (ve výrazech s broučkem, s dívkou vyslovíme psané s jako [z], naopak ve výrazech z kola, z přátelství vyslovíme psané z jako [s]). Psaní předložek s a z se však neřídí výslovností, nýbrž jejich významem.

Předložky se 7. pádem:

1. se 7. pádem se pojí jen předložka s: **S KÝM, S ČÍM ?**
2. *s dárkem, s klidem, s prádlem, s vozem, s tebou,*

Předložky s 2. pádem:

1. se pojí většinou předložka z: z kamene, z oceli, pochází z Prahy, z pořádné rodiny, nejlepší z nás, jíst z talíře, vstát z postele, nespustit z očí, ze strany, z hlediska, ze stanoviska apod.

Pro rozlišení směřování z povrchu pryč od směřování zevnitř, můžeme při směřování z povrchu použít předložku s (sejmout housle se skříně, vzít knihu s psacího stolu, vzít tašku s lavice)

S sebou nebo sebou?

2. s sebou - ve spojeních jako brát s sebou, vzít s sebou, nést s sebou, vést

s sebou atp.:

3. sebou - po slovesech, jimiž se označují pohyby, které dělá původce děje svým tělem: mrskat (mrsknout) sebou, škusbat (škubnout) sebou, hýbat (pohnout) sebou. Je také součástí spojení jistý (sám) sebou, překvapený sám sebou, rozumí se samo sebou..

Pozor!

4. když nevíme, zda jde o vnitřek či povrch, tak dáváme přednost předložce z.;
5. ve 4. pádě používáme předložku s pouze ve výrazech kdo s koho a být s to.

Zdroj: Český jazyk, Přehled učiva ZŠ, V. Styblík, J. Melichar, Fortuna 2005